



Malmö stad

# Risicanalys Förskolenämnden 2020

---

Förskolenämnden

# 1 Intern kontroll

## Intern kontroll

Intern kontroll är en del i Malmö stads utvecklings- och kvalitetsarbete. Lite förenklat handlar intern kontroll om ordning och reda. Ett av kännetecken för god intern kontroll är att det finns ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner att följa. En god intern kontroll fokuserar på att hantera de viktigaste riskerna, så att målen kan uppnås. Ett annat kännetecken på god intern kontroll är att det finns rättvisande redovisning, bra information om verksamheten samt skydd mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar. En god intern kontroll kännetecknas även av att åtgärder och kontroller införs för att hantera identifierade risker.

Enligt Malmö stads reglemente för intern kontroll ska nämnderna årligen anta en plan för den interna kontrollen.

Intern kontroll är ett av flera sätt för en organisation att säkra och utveckla verksamhetens kvalitet. I en offentlig organisation som Malmö stad skapar en god intern kontroll förutsättningar för en effektiv användning av skattepengarna och en bra service till kommunmedlemmar och andra intressenter.

Intern kontroll är en process, där såväl den politiska ledningen som tjänstemannaledningen och övrig personal samverkar. Processen är utformad för att med rimlig grad av säkerhet kunna uppnå följande mål:

- att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv
- att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig
- att lagar, förordningar och styrdokument följs

Den interna kontrollen kompletterar det Systematiska kvalitetsarbetet som kontinuerligt pågår.

När det gäller förskolans nationella uppdrag återfinns målen för den kommunala förskoleverksamheten i skollagen och i förskolans läroplan. Med detta följer ett lagstadgat krav på uppföljning och planering av verksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet som bygger på bedömningar av måluppfyllelse och risker i verksamheten i förhållande till skollagens och läroplanens mål. Detta är bedömningar som måste ske dagligen i mötet mellan barn och förskolans personal.

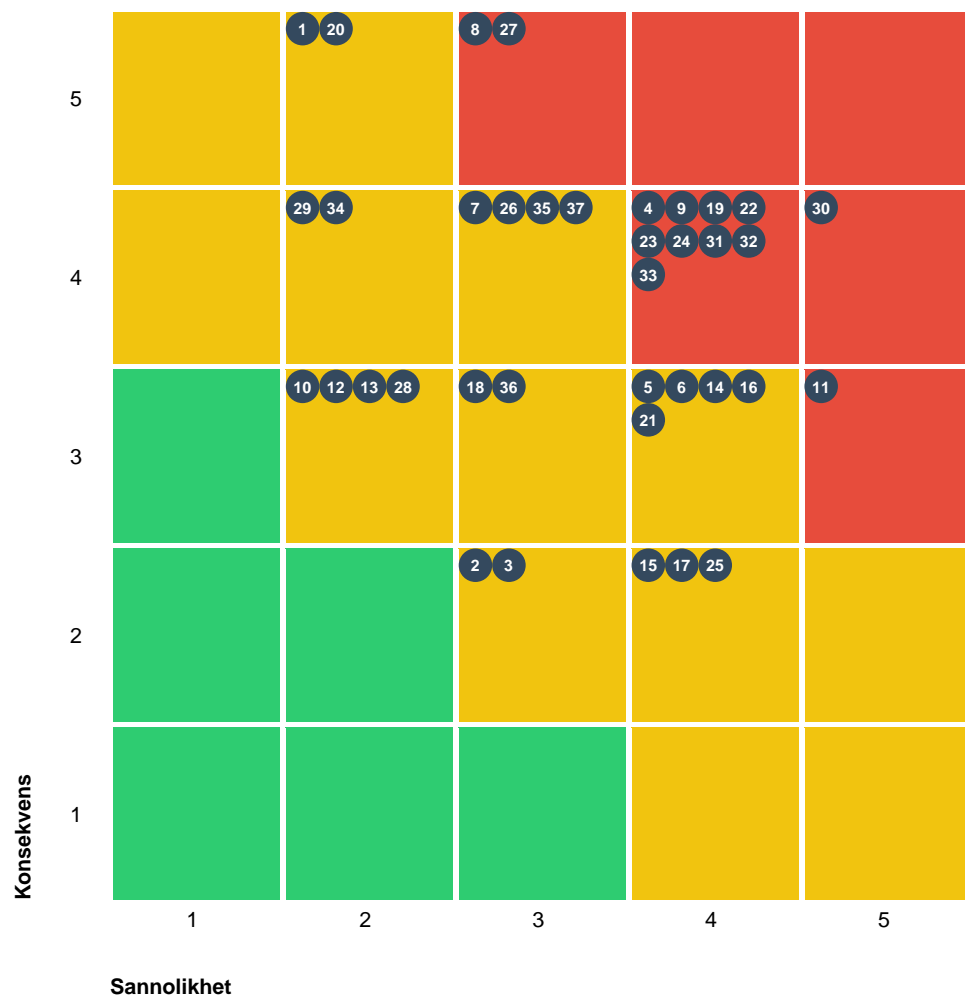
Genom det systematiska kvalitetsarbetet finns etablerade strukturer och en ansvarsfördelning som ger förskolenämnden nödvändig insikt i verksamhetens måluppfyllelse. På förskolenivå sker uppföljningen genom förskolornas årliga kvalitetsrapporter och kvalitetsplaner. Rapportering till nämnden sker genom förvaltningens årliga lägesbedömning som till väsentliga delar bygger på förskolornas bedömningar av måluppfyllelse på lokalnivå.

Med hänvisning till verksamhetens systematiska kvalitetsarbete föreslår inte förvaltningen några åtgärder eller granskningar vad gäller förskolan nationella uppdrag inom denna intern kontrollplan.

### **Kommungemensamma granskningar**

Varje år tilldelas samtliga förvaltningar och bolag i Malmö stad tre kommungemensamma granskningar. Dessa genomförs av varje förvaltning eller bolag enskilt och rapporteras sedan till kommunstyrelsen. För dessa kommungemensamma granskningar är riskbeskrivning, riskvärde och åtgärd redan bestämt centralt och kan inte ändras av respektive förvaltning.

## 2 Risker



13 Hög 24 Medel | Totalt: 37

Hög		<b>Konsekvens</b>	<b>Sannolikhet</b>
Medel			
Låg			
	5	Synnerligen allvarligt	Nästintill säkert
	4	Allvarligt	Troligt
	3	Påtagligt	Möjligt
	2	Kännbart	Föga troligt
	1	Knappt kännbart	Nästintill omöjligt

Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar	
■ 1	Rutiner vid allergier och överkänslighet	Risk för att rutiner för allergi och överkänslighet saknas eller inte följs vilket kan leda till att barn kan lida skada.	2. Föga troligt	5. Synnerligen allvarligt	10	Direktåtgärder	Gemensamt arbete med skolrestauranger.
■ 2	Rutiner för inbrottslarm	Risk för felhantering av inbrottslarm på förskolorna på grund av okunskap vilket kan leda till onödiga kostnader och otrygghet.	3. Möjlig	2. Kännbart	6	Direktåtgärder	Förbättringsåtgärder enligt granskning 2019.
■ 3	Rutiner för förvaring av stölbegärligt gods	Risk för förlust av egendom på grund av bristande rutiner för förvaring av stölbegärligt gods; vilket kan leda till kostnader samt försvårande av verksamheten.	3. Möjlig	2. Kännbart	6	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Direktåtgärder genomförda under 2019.
■ 4	Uppföljning efter säkerhetsincidenter och beredskapsövningar	Risk för att uppföljningen efter incidenter inte resulterar i några förändringar i varken rutiner eller arbetssätt (eller någondera). Vilket kan leda till ej fungerande dito.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Granskning	Kvalitativ analys bör genomföras efter såväl incidenter som beredskapsutbildning.
■ 5	Bemanning av centrala funktioner	Risk för att centrala funktioner inte bemannas vid ordinarie personals frånvaro (tex vid sjukdom), dvs redundans saknas. Detta kan leda till att viktiga funktioner inte kan upprätthållas över tid vilket kan innebära ineffektivitet och tidsspillan.	4. Troligt	3. Påtagligt	12	Direktåtgärder	Säkerställande av att rutiner och riktlinjer (i exempelvis krishanteringsplan mm) följs/alternativt upprättande av tydlig rutin.
■ 6	Förvaltningens klagomålshandling	Vårdnadshavare och föräldrar ska i enlighet med skollagen kunna lämna klagomål på förvaltningens verksamheter. Brister i förvaltningens klagomålshandling innebär en risk att klagomål inte registreras som inkomna klagomål i enlighet med framtagen rutin. Detta kan leda till	4. Troligt	3. Påtagligt	12	Direktåtgärder	Förvaltningens kontinuerliga uppföljningar visar på brister i klagomålshandlingen. Direktåtgärd kommer att vidtas under 2020 i syfte att

Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar
	förtroendeskada, samt att värdefull kunskap om verksamheten inte beaktas i det systematiska kvalitetsarbetet.					säkerställa att förvaltningens rutin för klagomålshantering följs.
7 Upprättande av plan mot kränkande behandling	Varje förskola ska i enlighet med skollagens 6:e kapitel upprätta en plan mot kränkande behandling. Om sådan plan saknas på förskolan finns risken att det förebyggande och främjande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling inte sker på ett systematiskt och strukturerat sätt. Detta i sin tur kan innebära en ökad risk att barn på förskolan kränks eller diskrimineras.	3. Möjlig	4. Allvarligt	12	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	
8 Korrupt beteende	Risk för korrupt beteende på grund av slarv och okunskap vilket kan leda till minskat förtroende för förvaltningen, samt kan innebära att förvaltningen begår lagbrott.	3. Möjlig	5. Synnerligen allvarligt	15	Granskning	Granskad 2017.
9 Risk för otillåten påverkan	Det finns en risk för bristande beredskap och förmåga att hantera försök till otillåten påverkan på grund av omedvetenhet och okunskap. Detta kan leda till felaktiga beslut och icke rättssäker handläggning, vilket i sin tur kan medföra exempelvis ekonomisk skada för såväl kommunen som individer och organisationer, negativ påverkan på arbetsmiljön och förtroendeskada.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Granskning	Kommungemensam 2020.
10 Sekretessuppgifter är ej sekretessbelagda	Risk för att fakturor och underlag med sekretessuppgifter som borde ha sekretess missas. Detta på grund av brist på efterlevnad av rutiner eller fel i IT-system vilket kan leda till att känsliga uppgifter kommer fel personer tillhanda.	2. Föga troligt	3. Påtagligt	6	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Omläggning av rutiner för fakturering av förskoleplatser. Sekretessfakturor bör skannas på Redovisningsenheten istället för hos skanning-bolag.
11 Sent betalda fakturor	Risk för att leverantörer inte får betalt enligt överenskommelse på grund av att fakturor av olika anledningar inte hanteras och beslutsattesteras i tid. Detta kan leda till kostnader som olika avgifter och dröjsmålsräntor och dessutom risk för att ärendet hamnar hos Kronofogden med ytterligare kostnader som följd. Därutöver dåligt renommé för Malmö stad och merarbete vid hantering av påminnelser mm.	5. Nästintill säkert	3. Påtagligt	15	Granskning	Granskning av orsaker till och kostnad för försent betalda fakturor. Fokus på fakturor som ligger länge för utredning av vem inom förvaltningen som ska betala vilket leder till påminnelsekostnader.
12 Ej kompletta fakturor	Risk för att fakturor utan kompletta uppgifter till exempel utan korrekta kvitton eller deltagarförteckning, går till	2. Föga troligt	3. Påtagligt	6	Befintliga åtgärder/inbyggda	Göra stickprov på 30 fakturor med höga belopp. Av

Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar	
	betalning på grund kunskap om komplicerat regelverk. Vilket bland annat kan leda till att bokförings- och skatterättsliga regler inte följs.				kontroller bedöms räcka	fakturan ska framgå vad som inköpts, att leverantören har F-skattsedel samt eventuell deltagarförteckning och program.	
13	Missvisande redovisning vid ej attesterade fakturor	Risk för missvisande redovisning vid ej attesterade fakturor på grund bristande efterlevnad av rutiner och tidplaner. Detta kan leda till felaktiga underlag för ekonomisk styrning och uppföljning vilket kan leda till felaktiga beslut.	2. Föga troligt	3. Påtagligt	6	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Granskning igen 2020.
14	Att olika utbildningsinsatser och information inom redovisningsområdet inte ger önskad effekt	Risk för att nuvarande upplägg på utbildnings- och informationsinsatser inom redovisningsområdet inte leder till önskat syfte dvs korrekt redovisning och färre fel som följd. Alla problem och fel i samband med ex fakturahandtering genererar stora arbetsinsatser vilka borde kunna minskas med utbildning och information till rätt målgrupp, vid rätt tillfälle, i rätt forum och i lämplig omfattning.	4. Troligt	3. Påtagligt	12	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	
15	Avsaknad av inventarieregister för elektronisk utrustning	Risk för att elektronisk utrustning hamnar på villovägar på grund av avsaknad av eller brister i register eller bristande rutiner, vilket kan leda till ekonomisk skada och förtroendeskada.	4. Troligt	2. Kännbart	8	Granskning	Granskningen från 2018 bör följas upp.
16	Risk för bristande följsamhet mot skattelagstiftning kopplat till förmåner	Risk för bristande följsamhet mot skattelagstiftningen när det handlar om förmåner på grund av bristande kunskaper och dålig följsamhet mot rutiner eller brister i dessa, vilket kan leda till ekonomiska konsekvenser och ifrågasatt förtroende från allmänheten.	4. Troligt	3. Påtagligt	12	Granskning	Kommungemensam 2020.
17	Upplagda abonnemang löper på automatiskt även om anställd slutar	Risk för att abonnemang inte avslutas när anställda slutar sin anställning vilket kan leda till onödiga kostnader för förvaltningen.	4. Troligt	2. Kännbart	8	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	
18	Förteckningar över stölbegärlig egendom är inte kompletta	Risk för att stölbegärlig egendom saknas i förteckningar då befintliga register begränsas till elektronisk utrustning och inventarieregistret i Ekot. Detta leder till att förvaltningen saknar kontroll över denna egendom och har svårt att upptäcka stölder. Konsekvensen kan bli onödiga kostnader för stölder.	3. Möjlig	3. Påtagligt	9	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	

Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar
19 Korrekt schema	Risk för att all planerad arbetstid inte schemaläggs på grund av brister i efterlevnad av lagar och avtal vilket kan leda till att felaktig lön betalas ut och att bemanningen inte stämmer överens med verksamhetens behov.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Granskning	Förvaltningen har identifierat en förflyttning sedan den interna kontrollen infördes men kan fortfarande till en viss del sakna rast och tid för verksamhetsutveckling i schemat. Vilket kan medför brister i efterlevnad av lagar och avtal som kan leda till ohälsa och felaktigheter i lön och bemanning. Kärnfrågan är ifall medarbetaren har haft rast och tid för verksamhetsutveckling.  Granskningen bör utgå från de scheman där rast och tid för verksamhetsutveckling inte återfinns och undersöka huruvida medarbetaren de facto har haft rast och tid för verksamhetsutveckling.
20 Belastningsregister	Risk för att anställande chef inte kontrollerar medarbetarens belastningsregister vid anställning på grund av bristande följsamhet av rutin vilket kan leda till felaktiga anställning.	2. Föga troligt	5. Synnerligen allvarligt	10	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Risk för att anställande chef inte kontrollerar medarbetarens belastningsregister vid anställning på grund av bristande följsamhet av rutin vilket kan leda till felaktiga anställning.  Vila ett år och plocka upp igen.
21 Löneskuld	Risk för att löneskuld uppstår på grund av okunskap och bristande följsamhet av anställning- och lön processen vid registrering av semester, vård av barn, sjukfrånvaro och annan frånvaro vilket kan leda till att felaktig lön utbetalas och att extra kostnader uppstår.	4. Troligt	3. Påtagligt	12	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Kommungemensam 2019. Omfattas av risken "Korrekt registrerad frånvaro". Kan tas bort 2021.



Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar
22 Korrekt registrerad frånvaro	Det finns en risk att frånvaro inte rapporteras och giltiga löneavdrag därmed inte görs på grund av bristande kännedom hos medarbetarna. Detta kan leda till felutbetalningar av lön.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Granskning	Det finns en risk att frånvaro inte rapporteras och giltiga löneavdrag därmed inte görs på grund av bristande kännedom hos medarbetarna. Detta kan leda till felutbetalningar av lön.
23 Publicering av personuppgifter i samband med med förskolornas användande av sociala medier	Brist på efterlevnad av rutiner och kunskap innebär risk för att information publiceras på förskolornas bloggar som strider mot dataskydds- och offentlighets- och sekretesslagstiftning.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Granskning	<b>Granskning:</b> Stickprovskontroll av verksamheternas bloggar, har genomförts (alla bloggar) Samma gäller för 2019, har rutin fortsätter enligt den När: April
24 Lagstridiga avtal avseende gruppfotografering.	Risk för avtal med externa fotografer, i syfte att producera gruppafoton på förskolebarnen, som strider mot dataskyddsförordningen, offentlighet och sekretesslagen, lagen om offentlig upphandling, m.fl. på grund av kunskapsbrist och/eller bristande kännedom om gällande lagkrav.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Granskning	Granskning av avtal för gruppfotografering
25 Verksamheten kan ha svårt att navigera i nya Komin	Risk för bristande tillgänglighet, att medarbetare i verksamheten inte hittar de dokument eller den vägledning som de behöver när de behöver den.	4. Troligt	2. Kännbart	8	Direktåtgärder	Åtgärder efter dialog med verksamheten och i synnerhet administrativa team/Tydlig information till verksamheten och de funktioner som oftast blir kontaktade med frågor om Komin.
26 Bristande serviceskyldighet	Risk för att kommunen inte klarar att leva upp till serviceskyldigheten i förvaltningslagen på grund av felaktig hantering av sociala medier, vilket kan leda till att medborgare inte får den service de förväntar sig och har rätt till, sekretessbelagd information röjs eller medborgare blir kränkta etc	3. Möjlig	4. Allvarligt	12	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Omhändertats av annan granskning av sociala media.
27 Rövande av sekretess	Risk för att handlingar som innehåller typiskt sett sekretessbelagd information kommer obehörig till del på grund av bristande kunskap i hur den här typen av information ska hanteras, oavsett digitalt format eller pappersform,	3. Möjlig	5. Synnerligen allvarligt	15	Granskning	Kommungemensam 2020.

Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar	
	vilket kan leda till allvarliga konsekvenser för Malmö stad som organisation, andra organisationer eller den enskilde.						
28	Bristande följsamhet till arkivlagen och nämndens beslut om gallring	Det finns en risk för bristande efterlevnad av arkivlagen och nämndens beslut om gallring till följd av låg kännedom om styrdokumentet i organisationen. Detta kan i sin tur leda till felaktig eller bristfällig gallring, att arkiv blir överfulla och handlingar svårsökta.	2. Föga troligt	3. Påtagligt		Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Revidering av arkivredovisningen i samråd med berörda funktioner under 2019. Arbetet med arkivredovisningen ingår som åtgärd inom ramen för utredningsdirektiv för implementering av EU:s dataskyddsförordning i förskoleförvaltningen
29	Allmänna handlingar registreras inte eller registreras försent	Brist på efterlevnad av rutiner och kunskap kan innebära risk för att allmänna handlingar inte registreras så snart de har kommit in till eller upprättats av förskoleförvaltningen. Detta innebär brott mot offentlighets- och sekretesslagen samt tryckfrihetsförordningen.	2. Föga troligt	4. Allvarligt	8	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	teamedarna själva ansvarar för att prioriteringen i teamen och att handlingarna registreras i realtid.
30	Efterlevnad av dataskyddsförordningen	Det finns risk för bristande efterlevnad av dataskyddsförordningen. Anledningen är bl.a. att det saknas kunskap och rutiner inom förvaltningen. Detta kan i sin tur leda till att t.ex. personuppgiftsincidenter inte rapporteras eller att det inte finns personuppgiftsbiträdesavtal.	5. Nästintill säkert	4. Allvarligt	20	Granskning och åtgärd	Det finns en risk för att en för låg kunskapsnivå i verksamheten i relation till dataskyddsförordningen. Risken är härmed att personuppgifter hanteras på ett sätt som inte är förenligt med förordningen, vilket innebär en hög risk för de registrerades integritet. Detta kan i sin tur leda till ökade kostnader för omfattande efterarbete och att vi vid eventuell tillsyn skulle åläggas vite. Det bör göras en mer kvalitativ granskning av frågan. Förslagsvis genom utredning av kunskapsnivån i verksamhetens olika led genom intervju-baserade möten utifrån "stickprov".

Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar
31 Organisation och rutiner vid avvecklingen av system	Det finns en risk att handlingar och personuppgifter som förskolenämnden är ansvariga för korrumpas eller förstörs, tillsammans med en risk att vi förlorar rådigheten över nämnda uppgifter, i samband med att avtal upphör. Tillika en risk för omfattande arbete gällande skademining. Riskerna kan direkt kopplas till myndighetens skyldigheter att efterleva lagstiftning som arkivlagen, dataskyddsförordningen och offentlighet- och sekretesslagen. Anledning till det är att det saknas adekvata rutiner för hur arkivbeståndet i system ska tas tillvara och vem som ska ansvara för att initiera och plocka fram en plan för avvecklingen.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Direktåtgärder	Upprätta förslag på intern systemorganisation samt tydlig rutin för avvecklande av system inom förvaltningen.
32 Organisation och rutiner gällande införandet och anskaffandet av system	Det finns en risk att förvaltningens säkerhetsfunktioner (informationssäkerhetssamordnare, dataskyddssamordnare) inte kopplas på tillräckligt tidigt. Det föreligger en risk att förvaltningen börjar hantera handlingar och personuppgifter i system som saknar konsekvensanalyser som krävs enligt artikel 35 ff. Dataskyddsförordningen. Det finns även en risk att system tas i bruk utan varken adekvat förvaltningsnära organisation eller genomförd systemsäkerhetsprocess enligt kommungemensamma rutiner. Risk för registrerades integritet samt ökade kostnader och vite vid tillsyn.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Direktåtgärder	Upprätta förslag på intern systemorganisation samt tydlig rutin för införande och införande av system inom förvaltningen. Åtgärden korrelerar med åtgärden ovan.
33 Rutiner för anskaffande av appar och digitala läroresurser i verksamheten	Risk för avsaknad av rutiner eller begränsningar i förhållande till hur verksamheten ska anskaffa, använda och avveckla appar och andra digitala läromedel. Risken är att undermåliga produkter finns i bruk, som åstadkommer en spridning av barns person- och sekretessuppgifter till obehöriga, i synnerhet, datainsamlade näringsidkare. Frågan om var personuppgifterna lagras, vem som hanterar dem och med vilken nivå av säkerhet saknar i det aktuella fallet överblick. Således även risk för intrång i barns integritet samt bristande lagefterlevnad.	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Direktåtgärder	Ett utredningsarbete avseende frågan är påbörjat inom ramen för informationssäkerhetssamordnare, dataskyddssamordnare och IT-funktions uppdrag inom förvaltningen. Resultatet av denna inväntas.
34 Sekretessuppgifter och funktionen "ärendesök" i Platina	Det föreligger en risk att personuppgifter delges obehöriga via tjänsten ärendesök vid registreringen av handlingar i Platina. Risken är att vi röjer information som är belagd med sekretess samt att vi sprider personuppgifter på ett otillbörligt sätt till en avsevärd mängd medborgare.	2. Föga troligt	4. Allvarligt	8	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	

Risk	Beskrivning av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Kommentar
35 Sekretessuppgifter vid telefonsamtal	Risk för att någon ringer och utger sig för att vara exempelvis en vårdnadshavare i syfte att, på ett bedrägligt sätt, förse sig med information.	3. Möjlig	4. Allvarligt	12	Direktåtgärder	Kompetenshöjning/tvåfaktorsautentisering(?)
36 Dokumentation av direktupphandlingar	Risk för att direktupphandlingar inte dokumenteras och diarieförs vilket kan leda till skadeståndskrav	3. Möjlig	3. Påtagligt	9	Direktåtgärder	Rutiner för dokumentation av direktupphandlingar i Platina ska revideras och förtydligas. Det ska tydligt framgå vad som ska göras och när.
37 Rutiner för överskridandet av direktupphandlingsgränserna	Risk för att direktupphandlingsgränser inte fångas upp då inköp sker på flera delar av förvaltningen och en helhetsbild saknas. Detta kan innebära att förvaltningen bryter mot LOU och kan leda till skadestånd.	3. Möjlig	4. Allvarligt	12	Direktåtgärder	Under 2020 ska rutiner skapas för att fånga upp signaler om att kostnader för direktupphandlingar riskerar att överskrida upphandlingsgränserna.